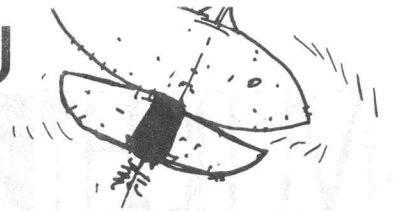
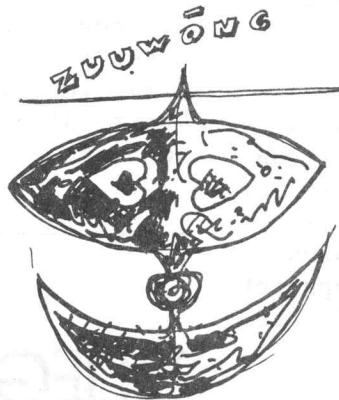
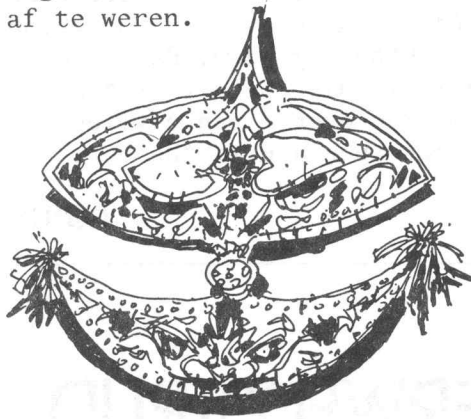

UPS EN DOWNS IN KOTA BHARU

Als in het voorjaar de rijst-oogst is binnengehaald, breekt in de Maleise staat Kelantan het vliegerseizoen aan: in de kampongs heeft iedereen weer tijd om volgens een eeuwenoud patroon van bamboe en gekleurd papier de traditionele wau bulan te vervaardigen, die de weergoden gunstig moet stemmen voor het komende jaargetijde. Als het heetste uur van de dag voorbij is, verschijnen deze vliegers, die wegens hun sikkelvormige staartstuk naar de maan zijn genoemd, overal in de lucht - sierlijke objecten met een spanwijdte van minstens drie meter, die onder het vliegen een geheimzinnige zoemtoon laten horen om kwade geesten af te weren.

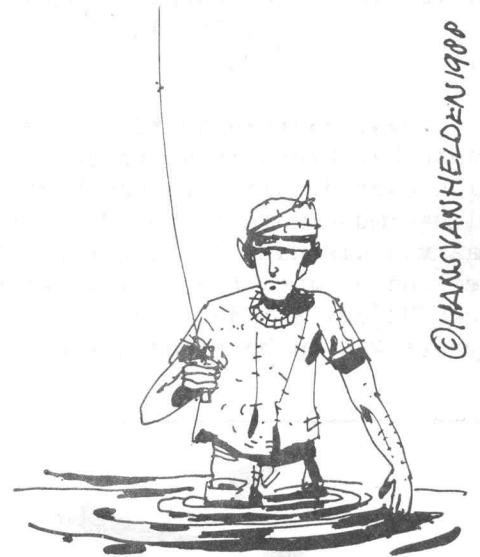

Deze lente hebben er in Kelantan's hoofdstad Kota Bharu tussen de wau bulans Westerse vliegers aan de hemel gestaan. Het Holland Kite Team was een van de deelnemers aan het eerste internationale vliegerfestival van Maleisië, dat mogelijk werd gemaakt door de luchtvaartmaatschappij Malaysia Airline System. Gerard van der Loo en de zijnen hadden een ambitieuze agenda: er zou een gooi worden gedaan naar maar liefst twee nieuwe records, namelijk een duur-record met 's werelds grootste vlieger en een poging tot het vliegen met de langste Ace-trein (221 stuks) ooit vertoond.

Van dat laatste kwam niets terecht wegens een heerlijk gebrek aan wind, dat misschien wel werd veroorzaakt door de aanwezigheid van een inlandse bomoh, een tovenaars die door de organisatoren was ingehuurd om slechte weersomstandigheden op een afstand te houden. Toen deze wind-ombuiger zich na de afsluitingsceremonie eindelijk ontspande, begon het ogenblikkelijk massief te regenen, waarna het Holland Kite Team zich definitief onder de gelovigen schaarde.

In Malakka, op het volgende festival, was er kennelijk geen bomoh aanwezig, zodat men op het veld tot kniehoog in de modder zonk,

het team uit Singapore voortbaggerde met plastic zakken om de voeten en de Nederlanders luide begonnen te overwegen dat bridders en dammers onder heel wat gerieflijker omstandigheden over de wereld rondreizen. Waarschijnlijk doordat Modegi Masaaki uit Japan op de laatste dag bezwerend rondsjouwde met een Edo met de afbeelding van de god van de wind, kon 's werelds grootste vlieger op het laatste nippertje toch nog met goed gevolg de lucht in. Gelukkig was iemand zo wijs geweest, publiekelijk te verklaren dat het vorige record het team onmiddellijk een fles champagne had opgeleverd, dus toen de 550 zestig volle minuten in de lucht had gestaan, omlijst door een

© HANS VAN HELDEN 1988

spectaculaire boogtrein uit Japan, liet de organisatie tot ieders bevrediging de kurken knallen. Wie dacht er toen nog aan al het smartelijke lijden van deze reis: aan Theo, die bij het inrichten van de vlieger-expositie in Kota Bharu door het plafond was gestort, aan Gerard's camera die van grote hoogte van de lijn was gepletterd, aan Bert's gebroken bril ("Dat wordt dan een blinde-geleide-os, Bert. Of hou je hand op, dan zetten we je op de pasar neer en dan heb je binnen twee weken wel een nieuwe bril bij elkaar") of aan Herman's vogeltjestrain die akelig door een wau werd doorgesneden, waarna er een oude boomklimmer uit de kampong aan te pas moest komen om zijn vliegers uit de kruin van een kokospalm te verlossen.

Met een nieuw record op zak en omringd door champagneglazen en journalisten, besloot het Holland Kite Team dat bridders en dammen toch eigenlijk maar bezigheden van niks zijn.

Renate Dorrestein-Haarlem